

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajeár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1908. MÁJUS 27.

NEGVEDIK ÉVFOLYAM. — 122. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

Emberi fertők lecsapolása.

Kassa, május 26.

A jótékonyág jelszavában fogant pumpolásoknak korszaka már kezd aláhanyatlani. Előbb-utóbb megunjuk, hogy a szivattyu-parancsnokok önszegélyző és temetkezési egylete a mi zsebünk árán virágozzék és gyarapodjék. És igen okosan megkülönböztetést csinálunk az álhumanizmus és a valódi humanizmus között. Az első sorsára bizzuk, boldoguljon, ha tud és az attól elvont érdeklődésünkkel megszerezzi azt a meleg vonzódást és szeretetet, mely a valódi humanizmus ügyét joggal megilleti. A valódi humanizmus ismertető jele, hogy nem osztályokra szorul, nem kis körben mozog, nem a felekezetet vagy a származást tekinti, hanem a testvériség legszentebb alakjában, kivétel nélkül istápolja a gyengéket, a támaszra, védelemre szoruló embert. Mialatt a közönség a „jótékonyág” tulhajtásait elunta, a közsükségletből nőtt ki egy új mozgalom, a gyermekvédelem. Ez a jelszó, mely óriási perspektívájú programot ölel fel, azon hirtelenében meghódította a társadalmat.

A magyar közönség nemes gondolkodását dicséri, hogy nyomban megértette a gyermekvédelem óriási jelentőségét. A jelszóból tett, a tetteből egyre gyarapodó gyönyörű valóság lett. Megcsináltuk, a kultur nemzetek bámulatára a *Gyermekvédő ligát*, melyhez hasonló szociális és emberbaráti intézményt, különösen oly nagy eredménnyel működő szervet, a minden másban előbbjáró külföldi művelt nemzetek nem tudnak felmutatni.

Több ezer azon gyermekek száma, akiket a Gyermekvédő liga gondoskodása az élet mocsarából kiemelt s a hasznos és dolgos társadalom számára vissza hódított. Az utca züllött emberkéi, akik üldözött vadként csatangoltak egyik kapualjból a másikba, akik biztos zsákmányai voltak a lépten-nyomon rájuk leselkedő bűnnek és erkölcsi romlásnak, akikből nevelődött a börtönlakók szájalmas gár-

dája, ezek az önhibájukon kívül fertőbe jutott nyomorultak, ma már érzik a társadalom puha kezét, hallják hívogató szavát és mennek az áldott kéz segélyével a hívó szózat után megtisztulni — emberré lenni. A gyermekvédő liga van velük és körülöttük, a szeretet sugára vonza az elhagyatott, sorsára bízott gyermekeket, a megújulásnak nagyszerű processusa elé és akiknek ebként kellett kenyeret és szállást kikaparni, ma biztos menhelyekben tanulnak tisztas munkát, készülnek egy új jövőre, mely őket a társadalom megbízható és dolgos osztályába fogja bevezetni. Még csak a kezdet elején vagyunk s a Liga áldásos működése már is példátlan sikert hozott.

A társadalom, mely annyi haszontalan pumpolásnak van és volt kitéve, szerencsére tud párhuzamot vonni a liga és másnemű jótékony mozgalmak között. A társadalom azt az áldozatot, melyet a Gyermekvédő liga tőle kér, szívesen meghozza. Hiszen ez az áldozat, a lét legszebb alkotása, az ember megmentésére irányul. Minden fillér egy újabb szó, melylyel magunkhoz kapcsoljuk az elhagyatott apróságokat. Minden fillér könnyeket szárít, erkölcsöt javít, hasznos embert vásárol, mai társadalmi rendünk egy vadon területén; a szegénység és a nyomor ingoványos lábán. A gyűjtés és adakozás napja — a gyermek-nap. Egy nap az esztendő sok szürke napja között, mely a tiszta humanizmus glóriájától bevonna fénylik.

Vizsgálhatjuk a gyermekvédelem nagyszerű akcióját a szeretet sugártörésében, de ha minden érzelmi momentumot félre is teszünk s hideg elmével latolgatjuk a liga munkáját, feltétlenül meg kell állapítanunk, hogy a társadalom hasznosabb törekvést ennél nem is támogathat, mert amikor a züllött gyermekeket a becsületes munka utjára visszatéríti, önmagát védi a bűn elszaporodása ellen és önmagát gazdagítja a hasznos elemekkel. Kassán június hónap első szerdáján lesz a gyermeknap. Ne csak szívünket, hanem erszényünket is nyissuk meg ezen a napon.

Mennyi lesz a pótdó?

A költségvetés tárgyalása.

39 és 41 százalék.

Az egyesült pénzügyi-, gazdasági- és jogügyi bizottság tegnap délután Eder Ödön polgármester elnöke alatt ülést tartottak, amelyen az 1908. évi költségvetés tárgyalása került szóba. A bizottság letárgyalta a költségvetést s miután már a fizetésrendezést is beillesztette, a pótdót 39 százalékosan állapította meg. Ebben azonban az erdei hivatal fizetésrendezése nincs felvéve, mert előbb az erdőgazdaságra vonatkozó rendeletet fogják elkészíteni. Ha az erdei hivatal tisztikarának és segédzsemyezetének fizetését is számításba vesszük, az ideai pótdó 41 százalék lesz.

Ezután a rhemsheidi körfűrészgyár kérvényét tárgyalta a közgyűlés. Ez a gyár hajlandó Kassán telepet létesíteni, ha a város ingyen telket, pénzsegélyt és vám és adókedvezményt nyújt. Miután a kamara jó információkat szerzett a gyárról, s miután a fűrészcsikkból évente mintegy 10 millió korona értékű árut importálnak Magyarországra, reálisnak látszik az új gyáralapítás. A város pénzsegély kivételével hajlandó az összes kért kedvezményeket megadni.

Halász Elemér és Csordák Lajos a fegyverház utcai bástyaépületet műteremmé akarják átalakíttatni. Kérvényt adtak be a közgyűlésnek, mely szerint a város építse át műteremmé a bástyát s ők a költségek 5%-át bér gyanánt fizetik. A kérelem dolgában a közgyűlés fog dönteni.

Mária Dorottya válik.

Az orleansi herceg botránnya.

A Pesti Futár írja az alábbi érdekességet, amelyet természetesen fenntartással közlünk.

Három éve, hogy Mária Dorottya főhercegnő, a megboldogult József főherceg idősebbik leánya az urától, Lajos Fülöp orleansi hercegtől hazajött Magyarországra, az édesanyjához, Klotild főhercegnőhöz.

A hazajövetelének eleinte nem tulajdonítottak különösebb fontosságot a főhercegi udvarban. Ugy gondolták, ez nem éppen a legpéldásabb családi viszony, nézeteltérésekkel, konfliktusokkal, összezördülésekkel vegyes, de majd csak elvonulnak a felhők s a fejedelmi házastársak előbb-utóbb megbékülnek.

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok SCHÜTZ és Tsa

angol uri-szabó céghez

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

érkeztek

Idők során azonban a családi visszavonás végérvényesen komoly jelleget öltött s most már a főhercegi udvar legközelebbi hozzátartozói is bizonyosra veszik, hogy a szakadás vége válopör lesz. Az orleansi herceg már régen óhajtja a törvényes válást. Mária Dorottya főhercegnő még húzódik. Katolikus érzelmeire hivatkozik. Minden meggyőződése szerint a házasság örök, szent és felbonthatatlan. Azonban ezt az álláspontját aligha fogja végig megtartani. Lajos Fülöp herceg legalább mindent elkövet erre nézve.

Hivatalosan a konfliktus eredetét a házasság magtalan voltára vezetik vissza. Lajos Fülöp a francia rojalisták utolsó reménye. A király-párti arisztokrácia ő köréje csoportosult s ő a jelöltjük a francia trónra, az esetben, ha a köztársaság megdőlné és Franciaország újra a monarchikus kormányformát veszi föl. A legitimista párt trónörökösét követel a trón követelójétől. S a hercegnek Mária Dorottyaival való házassága gyermektelen maradt. A herceg is és a pártja is a hercegnőben keresi a hibát. Magasabb politikai érdekekre hivatkoznak tehát, mikor a válást sürgetik.

Kétségtelen, ez is hozzájárult a házastársi jóviszony megfontásához. De a beavatottak más okokról is tudnak. A házaspárt Kóburg Klementina hercegnő boronálta össze. Tizenkét esztendő előtt volt az esküvőjük Bécsben. A hercegnő két millió frank készpénzt kapott hozományul. S a menyasszony idősebb volt a vőlegénynél. Ez a korkülönbség az idők során kiélestedt, szembeszökővé lett és valójában ezért fog válopörre kerülni a dolog, ha ugyan rákerül.

A herceg világéletében vidám ember volt. Pesten is sokat megfordult és sokat mulatott. Egy Eliz nevű francia leány, aki utóbb nyilvánosabb helyekre került, egészen nyíltan beszélt a herceggel való bizalmas barátságáról. A többi között a legszívesebben azt meséli, mit mondott neki a herceg a barátságuk legelején.

— Eliz — mondta neki franciául — te úgy szeretsz, mint egy született hercegnő! Mire a leány, a saját előadása szerint így felelt:

— No, akkor ez nem jelent valami nagy változatosságot önnek!

Amikor azután nős ember lett Lajos Fülöp, nem élhette már a régi, vidám életét. Illetve, az elején nem élhette. Később feleséges ember létére, visszatért a legénykori élethez s a többi között nyíltan beszéltek Melba asszonnyal való kalandjáról a bécsi Sacher-szállóban. Ilyenformán a puritán, vallásos, majdnem aszketikus Mária Dorottyanak meglehetősen szomorú volt mellette az élete. Nem is bírta ki sokáig. S egy szép napon hazajött, — akkor József főherceg, az édesapja még élt — s a jövevényét az apja betegségével magyarázta meg. Ennek most három éve. Azóta Mária Dorottya főhercegnő nem tért vissza az urához, hanem állandóan az édesanyja mellett van.

Az orleansi herceg nem is igen tett kísérletet arra nézve, hogy a feleségét megbékítse, sőt később mind haragosabban sürgette a válást. A hercegnő, mint mondtuk, nem akart belemenni a válásba. Lajos Fülöp természetesen nem nyugodott meg a felesége elhatározásában. Ugyszólván hetenként gondoskodott arról, hogy a neve valami botránnyal kapcsolatosan szerepeljen a nyilvánosság előtt. Hol automobil baleset éri és furcsa, ilyenkor mindig hölgy van vele, sőt mindig más hölgy és más, ehhez hasonló kalandok kapcsán is foglalkoznak vele az újságok. Am mindez eddig hasztalan volt. A főhercegnő tudni sem akart a válásról. Közlekedés nem történt, de törvényes formát se nyert a szakadás. A hercegnő maga is érezte a helyzet kínos, sőt tarthatatlan voltát.

Most fog eldőlni, talán már a legrövidebb időn belül, hogy a hercegnőnek enged szigorú vallási meggyőződéséből és beleegyezését adja a válopör megindításához.

Öngyilkos katona.

A visszavándorló halála.

Miklós András mult évben jött haza Amerikából, hová még katonai kötelezettsége teljesítése előtt kivándorolt. A kegyelmi jog alapján visszatérve sor alá állt, mire besorozták a kassai 34-ik gyalogezredhez. Miklós már nős ember, több gyermek apja. Mult héten családja meglátogatására szabadságot kapott. Miután a szabadságidőn túl maradt, *örtség ment érte s fegyveres kíséret mellett hozták a laktanyába.* Miklós abbéli félelmében, hogy most reá szigorú büntetés vár, amikor a laktanyába ért, egy őrizetlen pillanatban felkapta fegyverét *s agyonlőtte magát.* Mire a lövés zajára hozzá szaladtak, már halott volt. Hulláját az Imaház-utcai helyőrségi kórházba szállították, honnan holnap délután temetik. Az öngyilkosságról a családnak az ezredparancsnokság értesítést küldött.

A kassai pénzügyi tisztviselők mozgalma.

— Osztatlan munkaidő. —

Az újabb időben csaknem valamennyi állami és magánhivatalban is mozgalom indult meg, amelynek célja az egyfolytában való osztatlan munkaidő behozatala. Sokáig idegenkedtek ettől a tervtől, de egy idő óta több helyen kísérleteztek ezzel az újítással, mely csaknem mindenütt bevált. Legújában a pénzügyi és magántisztviselők vették programjukba ezt a kívánságot az országnak csaknem valamennyi részén. Kétségtelenül sok alapja van e kívánságnak, mert a pénzügyi és magántisztviselők azok, akik a munkába a legjobban be vannak fogva, fizetésük pedig ezzel nem áll arányban. Mint fiatal emberek kerülnék be a hivatalba és az idegölő, fárasztó munka után nincsen idejük arra, hogy önképzésükkel, műveltségük fejlesztésével foglalkozhassanak és erre csak néhány pernyi időt szentelhetnek. A mozgalom hullámai most elcsaptak Kassára is, ahol a pénzügyi tisztviselők tegnap tartottak értekezletet, a melynek lefolyásáról alább számolunk be.

A kassai pénzügyi tisztviselők az osztatlan munkaidő érdekében tegnap délután 6 órakor a Royal külön termébe értekezletet hívtak össze. Az értekezleten, amelyen a pénzügyi tisztviselők nagy számmal vettek részt, elnökül *Klimkovics* Elemér takarékpénztári aligazgatót, jegyzőül pedig *Matern* Nándort választották meg.

Klimkovics Elemér beszédében ismertette az értekezlet célját. Ráműtött arra, hogy Budapesten mozgalom indult meg az osztatlan munkaidő behozatala érdekében, amely mozgalom már részben eredménnyel is járt. Helyén való volna, ha a kassai pénzügyi tisztviselők is csatlakoznának ehhez a mozgalomhoz és kieszközölnék az intézetek igazgatóságánál, hogy a délután folyamán hivatalos órák ne tartassanak.

A felvetett eszmét a megjelentek élénk helyesléssel fogadták és *Zakar* Ferenc jelzőbanki cégjegyző indítványára nyomban el is határozták, hogy a kitűzött cél érdekében indokolt kérvényt nyújtanak be az intézetek igazgatóságaihoz, amely kérvényt valamennyi tisztviselő aláírja. A kérvény

megszövegezésére 8 tagú bizottságot küldtek ki, amelynek *Klimkovics* Elemér, *Zakar* Ferenc, *Sztanik* Árpád, *Szöke* Sándor, *Jakubovics* Dániel, *Potsatkó* Dezső, *Knöpfler* Ernő és *Spatz* Ödön lettek a tagjai.

Reméljük, hogy a jogos és méltányos kívánság elől az intézetek igazgatóságai nem fognak elzárkózni, annyival is inkább, mert a helybeli pénzügyi intézetek, a pesti bankok fiókjait kivéve, ezelőtt sem tartottak délután a közönség részére hivatalos órákat és így az osztatlan munkaidő rájuk nézve semmiféle anyagi hátránnyal sem jár, másrészt pedig a helyi intézetek ügyfeleinek javarésze, akik a vidékiek közül kerülnek ki, eddig sem keresték fel délután az intézeteket és így a közönségre nézve sem fog ez az újítás hátránnyal jární, míg ellenben a tisztviselőknek rég óta óhajtott kívánsága teljesül be általa.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 26.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor *Justh* Gyula elnöklete alatt ülést tartott, mely már déli 12 órakor véget ért. Ma a költségvetés pénzügyi tételének letárgyalását is befejezték és ezzel véget ért a költségvetés tárgyalása, valamint *megszűntek a meghosszabbított ülések is.* Így holnap már csak négy órás ülést tart a Ház, amelyen a mentelmi bizottság jelentését és a büntetőtörvény revíziójáról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, május 26.

A pénzügyi bizottság ma délután 5 órakor ülést tart, amelyen az 1908. évi állami költségvetést fogják tárgyalni.

Újabb kilépés a függetlenségi pártból.

Budapest, május 26.

Endrey Gyula országgyűlési képviselő ma *Kossuth* Ferenc pártelnökhöz intézett levelében bejelentette a függetlenségi párttól történt kilépését és nyomban belépett a balpártba.

Megtámadott nyomda.

Páris, május 26.

Tíz monarchista, afölötti elkeseredésükben, hogy egy cáfolatukat a „Humanitae” című lap leközölni nem akarta, a lap szerkesztőjét feldulta, a nyomdát pedig szétrombolta.

A dánosi rablógyilkosok pöre.

Budapest, május 26.

A dánosi rablógyilkosok bűnperében a védőbeszéd elhangzása után az esküdtek a ma déli órákban vonultak vissza verdiktjük meghozatalára. Az ítélet a holnap esti órákban várható.

A Laudon-utcai merénylet epilógusa.

Budapest, május 26.

A budapesti hentesegédek sztrájkjából kifolyólag történt Laudon-utcai merénylet értelmi szerzőit és tetteseit a rendőrség erőlyesen nyomozza és ma is már több letar-

Sürgős figyelmeztetés.

Az évszázadok óta ismert

Királyi Selters

(Königl. Selters)

viz össze nem tévesztendő olyan forrásvizekkel, melyek hasonló hangzásu elnevezés alatt kerülnek piacra.

Csak a Királyi Selters

(Königl. Selters)

lesz állami ellenőrzés mellett tisztán természetes állapotban töltve és szétküldve, míg más ugynevezett seltersi vizek többé vagy kevésbé feltett (vagyis sókkal vagy szénsavval vegyített) állapotban hozatnak forgalomba. Ezek tehát a Királyi Selters természetes vízzel szemben csak csekély értékű műtermékeknek tekintendők.

LUBLÓ-FÜRDŐ

kiterjedt fenyves erdők között.

Szénsevas vasas (pezsgő) és moór-fürdők. Vasas források, főként dusak szén-savban. Ivó-, fürdő- és területi gyógymód. Kényelmes, modern lakások. Állandó fürdőorvos: Dr. Platzer Sándor (Kassa, Szepsi-ut 3. szám), a ki szóbeli felvilágosítással szívesen szolgál. A házi kezelésbe vett vendéglő illetve konyha Weber Rudolf vezetése alatt áll, aki szakmájában sok éven át a külföld és Budapest elsőrangú szállodáiban működött. Finom konyha. Figyelmes kiszolgálás. Penziórendszer.

Posta- és távirat-állomás. Vasúti állomás: Lubotin-Lublófürdő (Kassa-Oderbergi vasút) és Podolin (Poprádvölgyi vasút).

Fürdőidény június elejétől szeptember közepéig. — Elő és utóidényben tetemes árkedvezményes.

Bővebb felvilágosítással szolgál: az uradalmi fürdőgondnokság, Lublófürdőn. (Szepesmegye.)

ELEKTRO-BIOSCOP

Az Erzsébet téren.

Ma nagy előadás katona-zenével.

MŰSOR:

Május 26-án.

1. Hering halászat. (Látványos.)
2. Farkas csabda. (Humoros.)
3. Az országos csavargó. (Megható.)
4. Tűzijáték. (Színes.)
5. Iskolakerülők. (Humoros.)
6. Egy ideges szakácsné. (Humoros.)
7. Velencei Karnevál. (Színes.)
8. Szép ha az embernek cilindere van. (Humoros.)
9. Béka-fogás. (Színezett.)
10. Az északsarki expedíció. (Látványos, Megható.)

Jézus élete és kinszenvedései előkészületben van. Naponta érkező újdonságok műsoron kívül lesznek bemutatva.

Műsorváltás mindenkor fenntartva.

Előadások kezdete hétköznap este pont fél 8 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 3-tól este 11-ig óránként.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik hely 80, III-ik hely 60, IV-ik hely 40 fillér.

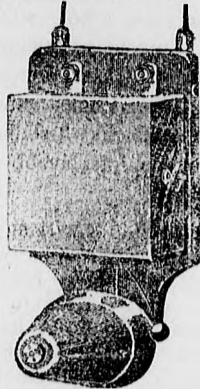
Négyesy és Winkler tulajdonosok.

Kiadó: Murányi József.

BALLA MIHALY

mechanikus és villamos szerelő

Telefonszám: 372. Kassa, fő-utca 51. sz. Telefonszám: 372.

1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és raktáramat sikerült oly versenyképessé tenni, hogy bármely gyárral a házi távirat, távbeszélő, villámhárító és villanyvilágítási szerelésben a versenyt felveszem.

Állandó nagy raktár villanyvilágítási csillárok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi villanyozó gépekben. Vidéki megrendeléseket azonnal és leggyorsabban készítik. Minden munkámért 2 évi jótállást vállalok. Terveket és költségvetést díjmentesen készítik.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butor-mintaterme és szőnyeg áruháza

Kassán, Fő-utca 39., a székesegyházzal szemben

TÁVBESZÉLŐ 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból ugyszintén masszív keményfa gőzölt butor minden most divó fában és secessios stílusban u. m. teljes

háló-, ebédlő-, uri szoba és szalonberendezésekből, luxus-, fantasia- és ülő butorokból, szőnyeg-divánok, ottománok és mindennemű matrácokból; ugyszintén elvállalok mindennemű diszitési és kárpitos munkákat is.

Szőnyeg-, függöny és asztalterítők, piéchtakarók és futószőnyegekben.

Raktár előszoba és konyhabutorberendezések, ugyszintén vas- és rézbutorokban.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes

menyasszonyi berendezéseket

ugy helyben, mint vidékre is

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Butorminta-termeink és szőnyeg-áruházunk

oly látványosságot nyújtanak, hogy azok a főváros minden ily árutelepével szemben a versenyt mindenben bátran kiállják.

Midőn a n. é. közönségnek az eddig is irányunkban tanúsított bizalmáért hálás köszönetet mondunk, alázattal kérjük, hogy vállalatunkat kegyes pártfogásába venni szíveskedjék.

Számos látogatásuk, valamint nagybecsű megbízásaikért esdve, maradunk kitűnő tisztelettel

Jakobovics Ármin és Testvére.

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Specialisták modern angol bőrbutorokban.

ELSŐ KASSAI

KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

G EIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11 sz.

Beszerez mindennemű információt kereskedelmi, magán és házassági ügyekben az összes világrészekből.

Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb diszkrétívával intéztetnek el.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.